

Igitabo cya Daniyeli - Ijana na mirongo ine n'icyenda

Ibanga ry'Imana Ryahishuwe: Guhuza Ubumana n'Ubumuntu

Jeff Pippenger

2024-03-21

Twakomeje gusuzuma amateka agaragazwa mu murongo wa mirongo ine wo mu gice cya cumi na kimwe cya Daniyeli. Ubu turimo kwibanda ku murongo w'imbere w'amateka uri muri uwo murongo, ugaragaza amateka y'ihembe ry'Abaporotesitanti ry'inyamaswa yo ku isi. Turimo gukoresha guhuzwa kw'inkoni ebyiri za Ezekiyeli mu gice cya mirongo itatu na karindwi nk'ishingiro ryo kumenyekanisha ubwiru bw'Imana, binyuze kuri Kristo wahuje ubumana Bwe n'ubumuntu igihe marayika wa gatatu yageraga. Umurongo ku murongo, ubutumwa bw'ubwiru bw'Imana Yohana yagaragaje ko buzasohozwa mu gihe cyo kuvuza impanda ya karindwi, bwoherejwe by'umwihariko i Lawodikiya n'intumwa Pawulo. Ubuhamya bwa Ezekiyeli, Yohana na Pawulo buhuje n'ubwiru bw'Imana bumwe bugaragajwe mu butumwa bwa Jones na Waggoner mu mwaka wa 1888, ari bwo butumwa bwoherejwe i Lawodikiya.

Kuko ndashaka ko mumenya intambara ikomeye mbaharanira, namwe n'abo muri Lawodikiya, n'abatarambone bese nkiri mu mubiri; kugira ngo imitima yabo ihumurizwe, bahujwe n'urukundo, bagere ku butunzi bwose bwo kwizera kuzuye gushingiye ku gusobanukirwa, ngo bamenye rwose ubwiru bw'Imana, n'ubwa Data, n'ubwa Kristo; ari we ubutunzi bwose bw'ubwenge n'ubumenyi buhishwemo. Abakolosayi 2:1-3.

Igikorwa cy'igitambo cy'impongano, cyo guhuza inkoni ebyiri z'ubumana n'ubumuntu, cyatangiyeye igihe marayika wa gatatu yazaga, ariko Pawulo aravugaga ku isohozwa rya nyuma kandi ritunganyeye ry'uguhuzwa izo nkoni ebyiri, ari ryo banga ry'Imana. Ni cyo gituma ashya ubutumwa kuri ubwo butumwa bw'i Lawodikiya bwabanje kuza mu 1856, hanyuma bukongera gusubirwamo mu 1888, maze bugasohora mu buryo butunganyeye ku wa 11 Nzeri 2001. Pawulo agaragaza urusengeru mu miterere ibiri, igihe yerekanaga ibanga ry'Imana ryagombaga kurangizwa mu kuvuza kw'impanda ya karindwi. Agabanya iryo banga mu umutwe n'umubiri.

Kandi ni we mutwe w'umubiri, ari ryo torero: ni we tangiriro, imfura yazutse mu bapfuye; kugira ngo abe uwa mbere muri byose. Kuko Data yashimye ko muri we ari ho kuzura kose kuba; kandi, amaze gukora amahoro ku bw'amaraso y'umugaraba we, kugira ngo yiyunge na byose ku bwa we; ni ukuvuga, ibiri mu isi cyangwa ibiri mu ijuru. Namwe, abari barigeze kuba abanyamahanga kandi abanzi mu mitima yanyu ku bw'imirimu mibi, none yabiyunze na we mu mubiri w'inyama ze, abinyujije mu rupfu, kugira ngo ababoneke imbere ye muri abera, mutariho umugayo kandi mutabasha kugawa: niba mukomeza kuguma mu byo mwizeye, mushikamye kandi mudahungabanywa, mutimurwa ngo mureke ibyiringiro by'ubutumwa bwiza mwumvise, kandi bwabwirijwe ibyaremwe byose biri muni y'ijuru; ubwo ni bwo jyewe Pawulo nagizwe umukozi wabwo; none ndishimira imibabaro mbarizwa ku bwanyu, kandi mu mubiri wanjye ndasohozwa ibisigaye ku makuba ya Kristo ku bw'umubiri we, ari ryo

torero: ari ryo nagizwe umukozi waryo, nk'uko nategetswe n'Imana kubikorera mwebwe, kugira ngo nsohoze ijambo ry'Imana. Abakolosayi 1:18–25.

Kristo ni we mutwe, kandi ni we ukwiriye kugira ubukuru buruta byose muri byose, naho itorero rye ni umubiri. Hamwe, umutwe n'umubiri bigaragaza ihuriro ry'ubumana n'ubumuntu, kandi hanamenyekana n'indi ngingo y'ingenzi. Isano iri hagati y'umutwe n'umubiri ni uko umutwe ukwiriye kugira ubukuru buruta bw'umubiri. Ku bantu, baremwe mu ishusho y'Imana, ubushobozi bwo hejuru (umutwe) ni bwo bugomba gutegeka ubushobozi bwo hasi (umubiri). Hamwe bikora ikiremwa kimwe, cyangwa mu mvugo y'urusengeru Yohana yagombaga gupima, bigereranya Ahera (ubumuntu, umubiri), n'Ahera Cyane (ubumana, umutwe). Uko ibyo byombi bihuzwa bikaba “inkoni imwe”, cyangwa umubiri umwe, ni umurimo w’“ubwiyunge.” Pawulo arakomeza:

Nabaye umukozi w'ijambo ryayo nk'uko nashinzwe n'Imana umurimo nahawe ku bwanyu, kugira ngo nsohoze ijambo ry'Imana; ari ryo banga ryari ryarahishwe uhereye kera kose no mu bihe by'amasekuruza yose, ariko none rikaba ryarahishuriwe abera bayo: abo Imana yashatse kumenyesha ubutunzi bw'ubwiza bw'iri banga buri mu banyamahanga; ari bwo Kristo uri muri mwe, ibyiringiro by'ubwiza: uwo ni we twamamaza, tuburira umuntu wese kandi twigisha umuntu wese mu bwenge bwose; kugira ngo dushyikirize umuntu wese atunganye muri Kristo Yesu: ni cyo gituma nanjye ndushyiraho umwete, nirwanashyaka nk'uko imbaraga ze zikora muri jye cyane. Abakolosayi 1:25–29.

Ukutungana kw'abo ibihumbi ijana na mirongo ine na bine, kugaragaza “umuntu wese aboneye muri Kristo,” ni ko “ibanga ry'Imana,” ari ryo guhuza ubumana n'ubumuntu, cyangwa nk'uko Pawulo abivuga, ni “Kristo muri” kamere muntu, “ibyiringiro by'ubwiza.” Mu minsi yo kuvuza kw'Impanda ya Karindwi iryo banga rirasohozwa. Igihe Ezekiyeli aranga uko guhuza, akoresha inkoni ebyiri, imwe igenewe ubwami bwo mu majyaruguru indi igenewe ubwami bwo mu majyepfo, kugira ngo arange isano y'ikigereranyo, igereranya urusengeru binyuze ku mubare “mirongo ine n'itandatu.” Inkoni y'iyonyo sano y'ikigereranyo ya “mirongo ine n'itandatu,” igomba guhuzwa n'isano y'ikigereranyo ya “magana abiri na makumyabiri.”

Magana abiri na makumyabiri ni ikimenyetso cy'ubumana bufatanyije n'ubumuntu. Uhereye ku iyandikwa rya Bibiliya y'Umwami Yakobo mu 1611, ukageza ku itangazwa rya mbere ry'ubutumwa bwa Miller mu 1831, hanyuma nyuma yaho ugatangazwa kw'ubwo butumwa mu 1833 muri Vermont Telegraph, ni imyaka magana abiri na makumyabiri. Ubutumwa bwa Miller bwari ugushyirwa mu buryo bwemewe kw'iyongera ry'ubumenyi ryakomotse muri Bibiliya, igihe igitabo cya Daniyeli cyafungurwaga mu 1798. Ku itariki y'itangiriro ya 1611, hajatangajwe inyandiko mvajuru, kandi ku itariki y'iherezo ya 1831 hajatangajwe inyandiko ya kimuntu ishingiye ku kuri mvajuru kwafunguwe mu 1798.

Ayo matariki atatu ntagaragaza gusa imyaka magana abiri na makumyabiri, ahubwo anagaragaza imiterere y'ijambo ry'Igiheburayo risobanura “Ukuri,” rikorwa no guhuza inyuguti ya mbere, iya cumi na gatatu, n'iya nyuma z'inyuguti z'Igiheburayo, kugira ngo habeho ijambo “Ukuri.” Igitabo cyasohowe n'Imana mu ntangiriro n'igitabo cyasohowe n'umuntu ku iherezo, kandi 1798 ihagarariye ukwiyongera k'ubumenyi kwari kugaragaza itsinda ry'abantu babi banze ubwo

bumenyi, bityo rikaba ryaragaragaje inyuguti ya cumi na gatatu, ari yo kimenyetso cy'ubugome bwo kwigomeka. Uwo mugabane uhuza imyaka magana abiri na makumyabiri washyizweho mu murimo wa marayika wa mbere, kandi umurimo wa marayika wa gatatu utanga umuhamyi wa kabiri.

Mu 1776, inyandiko mvajuru, ari yo Itangazo ry'Ubwigenge, yaratangajwe; maze nyuma y'imyaka magana abiri na makumyabiri, mu 1996, haza gutangazwa inyandiko ya kimuntu, ikinyamakuru The Time of the End. Iyo nyandiko ya kimuntu yakomotse ku kwiyongera k'ubumenyi kwabayeye mu gihe cy'imperuka mu 1989, kwabyawe n'uko, nk'uko byagenze no mu 1798, havutse kwigomeka ku butumwa mvajuru bwagereranyijwe n'Itangazo ry'Ubwigenge. Ukwiyongera k'ubumenyi mu 1996 kwagaragaje ahazaza h'Amerika ubwo izaba itakaza umudendezo n'ubwigenge yari yaratangajwe mu 1776, ku itegeko ryo ku Cyumweru rigiye kuza vuba. Ibi bitanga umuhamyi wa kabiri yuko umubare magana abiri na makumyabiri ugereranya uguhuriza hamwe kwa kamere mvajuru n'iya kimuntu; kandi uwo muhamyi wa kabiri washyizwe ahagaragara ufite umukono wa "Ukuri," kandi wagereranyijwe n'umuhamyi wa mbere mu mateka ya marayika wa mbere (uwa mbere), ndetse n'umuhamyi wa kabiri mu mateka ya marayika wa gatatu (uwa nyuma).

1776 na ho hanzitse itangiriro ry'igihe cyabanjirije itangiriro nyakuri ry'inyamaswa yo ku isi nk'ubwami bwa gatandatu bw'ubuhanuzi bwa Bibiliya. Muri icyo gihe cy'itegurwa, ikimenyetso cy'ukuri cyongeye kumenyekanishwa na 1776, haserukwa itangiriro rya Leta Zunze Ubumwe za Amerika, naho 1798 haserukwa itangiriro rya Leta Zunze Ubumwe za Amerika nk'ubwami bwa gatandatu bw'ubuhanuzi bwa Bibiliya. Hagati y'ayo mateka y'itangiriro n'iherezo, 1789 haranze inyuguti yo hagati ubwo amakoloni cumi n'atatu yemezaga Itegeko Nshinga. Buri tariki muri izo eshatu ihagarariye "kuvuga" kwa Leta Zunze Ubumwe za Amerika: hamwe n'Itangazo ry'Ubwigenge mu 1776, Itegeko Nshinga mu 1789, n'Amategeko y'Abanyamahanga n'Ayo Guhana Abasesereza mu 1798. Ayo mateka ahagarariye imyaka makumyabiri n'ibiri, ari yo kimwe cya cumi, cyangwa icya cumi cya magana abiri na makumyabiri; bityo kandi akaba ahagarariye ikimenyetso cy'uguhuriza hamwe Ubumana n'ubumuntu.

Ishushanya amateka y'inyamaswa yo mu isi, igaragazwa ko yatangiye ari nk'umwana w'intama (ubumana), ikazarangirana no kuba ikiyoka (ubumuntu). Umwaka wa 1776 utangirana n'Itangazo ry'Ubwigenge riranga ubumana, naho Amategeko y'Abanyamahanga n'Ay'Isebanya agahagararira ubumuntu; kandi muri icyo gihe myaka makumyabiri n'ibiri yabanje gutangiza ingoma y'inyamaswa yo mu isi nk'ubwami bwa gatandatu bw'ubuhanuzi bwa Bibiliya, hahishurwa ishusho y'inzibacyuho iva ku mwana w'intama ijya ku kiyoka.

Intangiriro y'imyaka ibihumbi bibiri na magana atanu na makumyabiri y'urubanza rwaciriwe ubwami bwo mu majyepfo bwa Yuda, ihuzwa n'intangiriro y'imyaka ibihumbi bibiri na magana atatu yo muri Daniyeli igice cya munani, umurongo wa cumi na kane. Gukandagirirwa hasi kw'aheranda n'ingabo muri Yuda byatangiye mu wa 677 mbere ya Kristo, kandi ubuhanuzi bw'imyaka ibihumbi bibiri na magana atatu bwatangiye nyuma y'imyaka magana abiri na makumyabiri, mu wa 457 mbere ya Kristo. Inkoni y'ubwami bwo mu majyepfo bwa Yuda ihujwe n'ikimenyetso cya mirongo ine na gatandatu ku bwami bwo mu majyaruguru, kandi kandi ihuzwa

n’imyaka ibihumbi bibiri na magana atatu binyuze ku ihuriro ry’imyaka magana abiri na makumyabiri.

Pawulo yavuze ko ari umukozi w’ubutware bw’Imana, hanyuma asobanura ubwo butware yakoragamo ko ari ubwiru bw’Imana, ari bwo Kristo muri mwe, ibyiringiro by’ubwiza. Yongeye kuvuga kuri uku kuri igihe yandikiraga Timoteyo.

Kandi nta mpaka, ubwiru bw’ukubaha Imana ni bukomeye: Imana yigaragaje mu mubiri, igirwa umukiranutsi mu Mwuka, ibonwa n’abamarayika, ibwirwa abanyamahanga, yizerwa mu isi, izamurwa ihabwa icyubahiro. 1 Timoteyo 3:16.

Aha Pawulo aravuga ko ubwiru bwo kubaha Imana ari Imana yigaragaje mu mubiri. Imana ni yo Mutwe, kandi umubiri ni wo mubiri. Ubwiru bwo kubaha Imana ni Kristo mu mwizera; ni uguhuza ubumana n’ubumuntu. Pawulo kandi akoresha imvugoshusho y’ishyingirwa nk’uko Hoseya na we yabigenje.

Kuko turi ingingo z’umubiri we, iz’inyama ze, n’iz’amagufwa ye. Ni cyo gituma umuntu azasiga se na nyina, akiyunga n’umugore we, kandi bombi bazaba umubiri umwe. Iyi ni amayobera akomeye; ariko mvuga ibya Kristo n’Itorerero. Abefeso 5:30–32.

Mu gice cya mirongo itatu na karindwi, igihe Ezekiyeli agaragaza isezerano ryo mu minsi y’imperuka, ari ryo sezerano rishya n’abamenyekanishijwe nk’ibihumbi ijana na mirongo ine na bine, atanga ishusho yo guhuza inkoni ebyiri. Izo nkoni ebyiri, umurongo ku murongo, zikubiyemo imvugoshusho y’ishyingiranwa ya Hoseya na Pawulo. Igihe zahujwe hamwe, ntizagombaga kongera kuba amahanga abiri, ahubwo kuba ihanga rimwe, iteka ryose.

Kandi nzabagira ishyanga rimwe muri icyo gihugu ku misozi ya Isirayeli; kandi umwami umwe ni we uzababera umwami bose; kandi ntibazaba bakiri amahanga abiri ukundi, kandi ntibazongera kugabanywamo ubwami bubiri na hato na hato: kandi ntibazongera kwiyandurisha ibigirwamana byabo, cyangwa ibizira byabo, cyangwa ibicumuro byabo ibyo ari byo byose: ahubwo nzabakiza, mbakure mu buturo bwabo bwose aho bacumuye, kandi nzabeza: bityo bazaba ubwoko bwanjye, nanjye nzaba Imana yabo. Ezekiyeli 37:22, 23.

Guhuza ko muri Ezekiyeli kugaragaza igihe batazongera kugabanywamo ibice, kandi ntibazongera gukora icyaha ukundi, igihe bazaba bejejwe, kandi igihe Imana izaba Imana yabo yonyine, kandi bakazaba bafite umwami umwe rukumbi. Ku wa 22 Ukwakira, Intumwa y’Isezerano yahise iza mu rusengeru kugira ngo “yeze” ubwoko bwayo. Yaje kwakira ubwami, abantu babwo, nk’uko Petero yabivuze, icyo gihe bagombaga kuba ubwami bw’abatambyi n’abami. Kuri iyo tariki kandi, umukwe na we yaje mu bukwe, ari bwo bwirumye Pawulo na Hoseya bagaragaza, bukaba bugereranya ubumwe bw’ubumana n’ubumuntu. Yohana agaragaza ko ubwo bwirumye, Pawulo avuga ko ari “Kristo muri mwe, ibyiringiro by’ubwiza,” bwari kurangirira mu minsi yo kuvuza kw’umumarayika wa karindwi.

Ariko mu minsi y’ijwi ry’umumarayika wa karindwi, ubwo azatangira kuvuza impanda, ni bwo ubwiru bw’Imana buzasohozwa, nk’uko yabubwiye abagaragu bayo b’abahanuzi. Ibyahishuwe 10:7.

Umumarayika wa karindwi ni ishyano rya gatatu, ryageze ku wa 11 Nzeri 2001. Umumarayika wa karindwi yatangiye kuvuza impanda igihe umumarayika wa gatatu yageraga mu mateka y'umwaka wa 1844 no gukomeza, ariko kwigomeka kwabaye mu 1863 kwabujije ko umurimo urangira. Umumarayika wa gatatu yarageze, kandi impanda ya karindwi yongera kuvuza ku wa 11 Nzeri 2001, kandi ubu noneho “amabanga y’Imana” agomba “kurangira.” Ayo “mabanga” ni uguhuzwa k’Ubumana n’ubumuntu, ari byo bitanga abo ijana na mirongo ine na bane igihumbi, hanyuma bakaba ibendera ry’Imana n’ingabo zayo. Ni yo mpamvu igice cya mirongo itatu na karindwi cya Ezekiyeli gitangirana no kujyanwa kwa Ezekiyeli mu kibaya cy’amagufwa yumye yapfuye. Ayo magufwa agereranya Uvadvantisiti bw’i Lawodikiya ku wa 11 Nzeri 2001, kandi ni yo mpamvu Pawulo yerekeza ubutumwa bwe bwiza bw’amabanga y’Imana ku B’i Lawodikiya.

Kuko nifuzaga ko mumenya urugamba rukomeye mbafitiye, kandi n’urw’ab’i Lawodikiya, n’urw’abatigeze bambona mu mubiri bose; kugira ngo imitima yabo ihumurizwe, bahujwe n’urukundo, bagere no ku butunzi bwose bwo kwizera gukomeye guturuka ku gusobanukirwa kuzuye, kugira ngo bamenye ibanga ry’Imana, ari ryo rya Data na Kristo; ari na we ubutunzi bwose bw’ubwenge n’ubumenyi buhishwemo. Abakolosayi 2:1–3.

Ibi kandi ni byo Sister White ahuza n’amagufwa yumye yapfuye yo muri Ezekieli.

“Ariko uyu mugani w’amagufwa yumye si uw’isi gusa, ahubwo unareba n’abahawe umucyo mwinshi; kuko na bo bameze nk’izo skeleti zo mu kibaya. Bafite ishusho y’abantu, urwego rw’umubiri; ariko nta bugingo bw’umwuka bafite. Ariko uwo mugani ntusiga amagufwa yumye ahambirijwe hamwe gusa ngo agire imiterere y’abantu; kuko bidahagije ko habaho uburinganire bw’ingingo n’ibice by’umubiri. Umwuka w’ubugingo ugomba guha imibiri ubuzima, kugira ngo ibashe guhagarara yemye kandi ihagurukire gukora. Aya magufwa agereranya inzu ya Isirayeli, ari ryo torero ry’Imana, kandi ibyiringiro by’itorero ni imbaraga zitanga ubuzima z’Umwuka Wera. Uwiteka agomba guhumekera kuri ayo magufwa yumye, kugira ngo abeho.

“Umwuka w’Imana, ufite imbaraga zitanga ubugingo, ugomba kuba muri buri mukozi w’umuntu, kugira ngo buri mutsi n’akagufa ko mu by’umwuka bibe biri mu murimo. Hatariho Umwuka Wera, hatariho umwuka w’Imana, haba ubunabwira bw’umutimanama no kubura ubugingo bwo mu by’umwuka. Benshi badafite ubugingo bwo mu by’umwuka amazina yabo aba yanditse mu bitabo by’itorero, ariko ntibanditswe mu gitabo cy’ubugingo cy’Umwana w’Intama. Bashobora kuba bifatanyije n’itorero, ariko ntibahujwe n’Umwami. Bashobora kugira umwete mu gusohozza urutonde runaka rw’inshingano, kandi bakabarwa nk’abazima; nyamara benshi bari mu bafite ‘izina yuko uriho, nyamara ukaba upfuye.’”

“Keretse habayeho guhinduka nyakuri k’umutima ukagana ku Mana; keretse umwuka w’ubugingo wavuye ku Mana ubyutse umutima ukawuzana mu bugingo bw’umwuka; keretse abiyita abemera ukuri bayoborwa n’ihame ryavukiye mu ijuru, ntibaba baravutse ku rubyaro rutabura, ruriho kandi rugahoraho iteka ryose. Keretse biringiye gukiranuka kwa Kristo nk’umutekano wabo wonyine; keretse biganye imico Ye, bagakorana umwuka We, baba bambaye ubusa, nta mwambaro wo gukiranuka Kwe bambaye. Abapfuye kenshi bitiranywa n’abazima; kuko abakora ibyo bita agakiza bakurikije ibitekerezo byabo bwite, batagira Imana

ibakoramo ibyo gukunda no gukora ibinezeza ubushake Bwayo bwiza.”

“Iri tsinda rigereranywa neza n’igikombe cy’amagufwa yumye Ezekiyeli yabonye mu iyerekwa.” Review and Herald, 17 Mutarama 1893.

Ubutumwa bw’i Lawodikiya bwabanje gushyikirizwa Abadiventisime mu mwaka wa 1856, ari na wo mwaka nyir’izina Uwiteka yahishuyemo umucyo ugenda urushaho kwaguka w’“ibihe birindwi” byo mu gitabo cy’Abalewi igice cya makumyabiri na gatandatu. Ubutumwa bwo mu 1856, bugizwe n’ubutumwa bw’imbere buhamagarira kwihana, n’ubutumwa bw’inyuma bw’ubuhanuzi, bwaranzwe no kwangwa mu 1863. Ubutumwa bw’i Lawodikiya bw’ibanga rya “Kristo muri mwe, ibyiringiro by’ubwiza”, kwasubiwemo mu 1888 n’Abakuru Jones na Waggoner, kandi ubwo butumwa nabwo Mushiki wa White yabugaragaje ko ari bwo butumwa bujyanwa i Lawodikiya.

Ku murongo ku wundi, Ezekiyeli igice cya mirongo itatu n’irindwi gitangira ubwo Ezekiyeli yajyanwaga mu buryo bw’umwuka agezwa ku itariki ya 11 Nzeri 2001, aho yeretswe U-Adiventisimu bw’i Lawodikiya, buri mu rupfu rw’ibyaha n’ibicumuro. Abwirwa gutanga ubutumwa bubiri bw’ubuhanuzi butandukanye. Ubwa mbere butuma habaho kwifatanya hamwe, ariko imibiri igakomeza kuba ipfuye. Ubuhanuzi bwa kabiri buhamagarira ubutumwa bw’“imiyaga ine” guhumekera ayo magufa ubuzima. Ubutumwa bw’imiyaga ine ni ubutumwa bwo gushyirwaho ikimenyetso bw’abana ibihumbi ijana na mirongo ine na bine, bugaragaza abamarayika bane bafashe imiyaga ine. Mushiki wacu White agaragaza iyo miyaga ine nk’“ifarashi irakaye”, ishaka kwivumbura ngo icike, kuko iri kubuzwa. Ifarashi irakaye ya Isilamu ishaka kwivumbura no kuzana urupfu n’isenyuka aho inyuze hose, nk’uko yabigenje ku wa 11 Nzeri 2001, kandi izongera kurekurwa ku itegeko ryo ku Cyumweru rigiye kuza vuba.

Uwo butumwa buhuza iyo mibiri y’abapfuye bukayigira ingabo imwe ihagaze ku birenge byayo. Iyo ngabo imwe ihagazwa ku birenge byayo mu gusubiza ubutumwa bw’umumarayika wa karindwi, kuko mu minsi yo kuvuza kw’umumarayika wa karindwi, ubwiru bw’ugushyingiranwa kw’abihumbi ijana na mirongo ine na bine na Kristo buzaba busohoye.

Hanyuma Ezekiyeli yeretswe uguhuza inkoni ebyiri zigahinduka ishyanga rimwe. Izo nkoni ebyiri ni ubwami bw’amajyaruguru bwa Isirayeli n’ubwami bw’amajyepfo bwa Yuda, bihurizwa hamwe bikaba ishyanga rimwe ku musozo w’ibihe byabo byombi byo gutatanywa, by’imyaka ibihumbi bibiri magana atanu na makumyabiri. Uwo musozo bahuriraho uvamo urusengero rw’umwuka, rugereranywa n’imyaka mirongo ine n’itandatu iri ku itangiriro no ku iherezo by’ibihe byo gutatanywa byombi.

Tuzakomeza iki cyigisho mu ngingo ikurikira.

“Babyuka kare mu gitondo, basohokera mu butayu bwa Tekowa; kandi igihe basohokaga, Yehoshafati arahagarara aravuga ati: Nimunyumve, mwa Bayuda mwe n’abatuye i Yerusalemu; mwizere Uwiteka Imana yanyu, ni bwo muzashikama; mwizere abahanuzi be, ni bwo muzagubwa neza. 2 Ngoma 20:20.’

“Mwizere Uwiteka Imana yanyu, ni bwo muzashikama; mwizere abahanuzi bayo, ni bwo muzagubwa neza.”

“Yesaya 8:20. ‘Mujye ku mategeko no ku buhamya; nibatavuga bakurikije iri jambo, ni uko nta mucyo uri muri bo.’”

“Hano hashyizwe imbere y’ubwoko bw’Imana inyandiko ebyiri: ibisabwa bibiri kugira ngo haboneke gutsinda. Amategeko yavuzwe na Yehova ubwe, n’umwuka w’ubuhanuzi, ni yo masoko abiri y’ubwenge yo kuyobora ubwoko Bwe muri buri mibereho yose. Gutegeka kwa Kabiri 4:6. ‘Kuko ibi ari byo bwenge bwanyu no kujijuka kwanyu imbere y’amahanga, ayo azumva ayo mategeko yose akavuga ati: Ni ukuri iri shyanga rikomeye ni ubwoko bw’abanyabwenge kandi bajijutse.’”

“Itegeko ry’Imana n’Umwuka w’Ubuhanuzi biherekeza hamwe mu kuyobora no mu kugira inama itorero, kandi igihe cyose itorero ryabimenye binyuze mu kumvira itegeko Rye, umwuka w’ubuhanuzi waroherejwe kugira ngo uriyobore mu nzira y’ukuri.

“Ibyahishuwe 12:17. ‘Nuko icyo kiyoka kirakara cyane ku mugore, kigenda kurwanya abasigaye bo mu rubyaro rwe, bitondera amategeko y’Imana kandi bafite ubuhamya bwa Yesu Kristo.’ Ubu buhanuzi bugaragaza mu buryo bweruye ko itorero ry’abasigaye rizemera Imana mu mategeko yayo kandi rikazagira impano y’ubuhanuzi. Kumvira amategeko y’Imana, n’umwuka w’ubuhanuzi, byahoraga bitandukanya ubwoko nyakuri bw’Imana, kandi ikigeragezo gikunze gutangwa ku bihamya bihari ubu.’”

“Mu gihe cya Yeremiya, abantu nta gushidikanya bari bafite ku butumwa bwa Mose, Eliya cyangwa Elisha, ariko bashidikanyije ku butumwa Imana yohereje ibicishije kuri Yeremiya maze babushyira ku ruhande kugeza igihe imbaraga n’ubushobozi bwabwo byapfushije ubusa, ku buryo nta kundi byari gushoboka uretse ko Imana ibajyana mu bunyage.

“Ni ko mu minsi ya Kristo, abantu bari baramenye ko ubutumwa bwa Yeremiya bwari ubw’ukuri, kandi biyemeza ubwabo kwizera ko iyo baba barabayeho mu minsi ya ba sekuruza babo baba baremeye ubutumwa bwe; nyamara muri icyo gihe nyine bari barimo banga ubutumwa bwa Kristo, uwo abahanuzi bose bari baranditseho.

“Nk’uko ubutumwa bw’umumarayika wa gatatu bwadutse mu isi, ari bwo bugamije guhishurira Itorero amategeko y’Imana mu kuzura kwayo no mu mbaraga zayo, ni ko n’impano y’ubuhanuzi yahise isubizwaho ako kanya. Iyi mpano yagize uruhare rukomeye cyane mu guteza imbere no mu gukomeza gutwara ubu butumwa.”

“Igihe habayeho itandukaniro ry’ibitekerezo ku birebana n’isobanura ry’Ibyanditswe Byera n’uburyo bw’umurimo, bushobora guhungabanya ukwizera kw’abizera ubutumwa no guteza kutumvikana mu umurimo, umwuka w’ubuhanuzi wahoraga uzana umucyo kuri iyo mimerere. Wahoraga uzana ubumwe bw’ibitekerezo n’ubwuzuzanye bw’ibikorwa mu mubiri w’abizera. Muri buri kibazo gikomeye cyose cyagaragaye mu iterambere ry’ubutumwa no mu gukura kw’umurimo, abahagaze bashikamye ku mategeko y’Imana no ku mucyo w’Umwuka w’ubuhanuzi ni bo batsinze, kandi umurimo utera imbere mu maboko yabo.” Loma Linda Messages, 34.